

- ۱ برای پدیده‌های تکوینی (پدیده‌هایی که انسان آن‌ها را ایجاد نمی‌کند)، پنج نمونه مثال بزنید.
- ۲ برای پدیده‌های اعتباری در جهان اجتماعی، پنج نمونه مثال بزنید.
- ۳ در چه صورتی زندگی اجتماعی بشر در جهان اجتماعی در مسیر خوشبختی و سعادت قرار می‌گیرد؟
- ۴ جهان هر فرد به اندازه وسعت اوست. گستره اجتماعی نیز به اندازه و آن است.
- ۵ موجوداتی که بیرون از جهان اجتماعی قرار دارند، چگونه در گستره اجتماعی قرار می‌گیرند؟
- ۶ شناخت خداوند، فرشتگان و جهان ماوراء طبیعی چه تأثیری در زندگی اجتماعی انسان دارد؟
- ۷ شناخت ستارگان چگونه می‌تواند بر زندگی اجتماعی انسان تأثیر بگذارد؟
- ۸ شناخت فلزات چگونه می‌تواند بر زندگی اجتماعی انسان تأثیر بگذارد؟
- ۹ ورود پدیده‌های طبیعی به جهان اجتماعی باعث آن می‌شود.
- ۱۰ از ابتکارات ایرانیان برای رسیدن به ذخایر زیرزمینی احداث در مناطق خشک است.
- ۱۱ هرگاه یک نسل نتواند فرهنگ خود را حفظ کند و یا نتواند آن را به نسل بعد منتقل سازد، چه اتفاقی می‌افتد؟
- ۱۲ «ضد فرهنگ» را تعریف کنید. مثال بزنید.
- ۱۳ «خرده فرهنگ موافق» را تعریف کنید.

۱۴ «فرهنگ» را تعریف کنید و مصداق‌های فرهنگی یک جامعه را نام ببرید.

۱۵ به مجموعه آگاهی‌های مشترک جهان اجتماعی می‌گویند.

۱۶ آگاهی و شناختی که جهان اجتماعی براساس آن شکل می‌گیرد، چگونه است؟

۱۷ جهان اجتماعی و نظم آن چگونه است؟

۱۸ «جهان اجتماعی» چه شباهتی با بازی فوتبال دارد؟

۱۹ «جهان اجتماعی» چه شباهتی با یک موجود زنده دارد؟

خلاصه کنید	مفاهیم اساسی جهان اجتماعی،
- جهان اجتماعی چه شباهت‌ها و تفاوت‌هایی با موجود زنده دارد.	

۲۰

۲۱ جهان اجتماعی شامل دو دسته پدیده‌ی زیر است. برای هر دسته، پنج مثال بیاورید.

«پدیده‌های تکوینی»	«پدیده‌های اعتباری»
پدیده‌هایی که انسان آن‌ها را ایجاد نمی‌کند ولی به واسطه‌ی ارتباطی که با زندگی انسان دارند به جهان اجتماعی راه می‌یابند.	کنش‌ها و پیامدهای آن‌ها
دریا، شیطان، فرشته، ...	خانواده، ترافیک، ...

۲۲ چه بخشی از فرهنگ توسط خانواده و کدام بخش آن توسط مدرسه انتقال می‌یابد؟ نمونه‌هایی را بیان کنید.

۲۳ آیا به غیر از جهان طبیعی عامل دیگری می‌تواند موجب گسترش جهان اجتماعی شود؟ چگونه؟

۲۴ آیا پدیده‌های اجتماعی می‌توانند به جهان طبیعی راه یابند؟

۲۵ آیا پدیده‌های طبیعی می‌توانند به جهان اجتماعی راه یابند؟

۲۶ فروریختن جهان اجتماعی چگونه اتفاق می‌افتد؟

۲۷ فرهنگ چگونه انتقال پیدا می‌کند؟

۲۸ جهان اجتماعی را با بازی فوتبال مقایسه کنید.

۲۹ عضویت موجودات زنده و نظم آن‌ها است ولی جهان اجتماعی و نظم آن است.

۳۰ جدول زیر را کامل کنید.

وجه اشتراک جهان اجتماعی و موجود زنده
وجه تفاوت جهان اجتماعی و موجود زنده

۱ دریا، شیطان، فرشته، ستارگان، بیابان.

۲ خانواده، ترافیک، مدرسه، مسجد، بانک.

۳ هرچه جهان اجتماعی شناخت صحیح بیشتری از پدیده‌های اجتماعی، طبیعی و ماوراء طبیعی داشته باشد و اعضای آن بر اساس این شناخت صحیح زندگی کنند، زندگی اجتماعی بشر در مسیر خوشبختی و سعادت بیشتری قرار می‌گیرد.

۴ فکر - دانش - آگاهی

۵ هریک از موجوداتی که بیرون جهان اجتماعی قرار دارند یعنی موجودات طبیعی و ماوراء طبیعی به واسطه ارتباطی که با زندگی اجتماعی انسان پیدا می‌کنند، در گستره جهان اجتماعی قرار می‌گیرند.

۶ این شناخت، آرمان‌ها و ارزش‌های زندگی آدمیان را تغییر می‌دهد و کنش‌های اجتماعی آنان را دگرگون می‌سازد.

۷ استفاده از ستارگان از زمان‌های دور توسط انسان انجام می‌شده است. انسان‌ها برای تأمین راه‌ها چه در سرزمین‌های دور و بیابان‌ها و چه در دریاها و اقیانوس‌ها، از حرکت ستارگان استفاده می‌کرده‌اند.

۸ کشف فلز در زندگی انسان، تغییرات فراوان و سازنده‌ای در ساخت و استفاده از ابزار به وجود آورد و موجب توسعه و پیشرفت انسان در کره زمین شد. یکی از عوامل مؤثر در تمدن انسانی استفاده از فلز بوده است.

۹ گسترش

۱۰ قنات

۱۱ جهان اجتماعی آن فرو می‌ریزد یا دگرگون شده و به جهان اجتماعی دیگری تبدیل می‌شود.

۱۲ اگر عقاید، ارزش‌ها هنجارها و مهارت‌های پذیرفته شده در یک خرده فرهنگ، ناسازگار و مخالف با فرهنگ عمومی باشد، در این صورت، این خرده فرهنگ را «ضد فرهنگ» می‌نامند. خرده فرهنگ تبهکاران و سارقان، ضد فرهنگ است.

۱۳ خرده فرهنگ‌هایی که درون یک فرهنگ عمومی قرار دارند، اغلب با فرهنگ عمومی سازگارند. به خرده فرهنگ‌های سازگار با فرهنگ عمومی «خرده فرهنگ موافق» می‌گویند.

۱۴ فرهنگ شیوه زندگی گروهی از انسان‌ها است که سالیان متمادی با یکدیگر زندگی می‌کنند. برای مثال نوع خوراکی‌ها، پوشش‌ها، گویش‌ها، آداب و رسوم تولد، عروسی و عزاداری، شیوه‌های گذران اوقات فراغت، شیوه‌های یاددهی - یادگیری، باورها و ارزش‌های اخلاقی، نگرش به عالم و آدم.

۱۵ فرهنگ

۱۶ آگاهی فردی و خصوصی نیست، بلکه نوعی آگاهی مشترک و عمومی است که به آن فرهنگ می‌گویند.

۱۷ جهان اجتماعی و نظم آن، تکوینی نیست، بلکه اعتباری است؛ یعنی با آگاهی و اراده انسان‌ها شکل می‌گیرد.

در بازی گروهی مثل فوتبال، افراد مختلفی عضوند که عضویت و نقش هرکدام توسط همه اعضا تعریف یا پذیرفته می‌شود. در زمین فوتبال، بازیکنان، داوران و تماشاگران آگاهی‌های مشترکی دارند. آن‌ها قواعد بازی را می‌دانند؛ از عضویت یک‌دیگر اطلاع دارند؛ وظایف و انتظارات یک‌دیگر را می‌شناسند و آن‌ها را می‌پذیرند. پس جهان اجتماعی بیشتر شبیه یک بازی گروهی (فوتبال) است.

جهان اجتماعی مانند یک موجود زنده، اعضای مختلفی دارد و این اعضا در ارتباط با هم، از نوعی نظم برخوردارند. نظم از ویژگی‌های مهم جهان اجتماعی است.

مفاهیم اساسی	خلاصه کنید
جهان اجتماعی، نظم تکوینی، آگاهی مشترک و عمومی فرهنگ گستره جهان اجتماعی، جهان طبیعی، جهان ماوراءطبیعی	<ul style="list-style-type: none"> - جهان اجتماعی شباهت‌ها و تفاوت‌هایی با موجود زنده - مجموعه پدیده‌های اجتماعی، جهان اجتماعی را شکل می‌دهند. - نظم از ویژگی‌های مهم جهان اجتماعی است. - جهان اجتماعی بیش‌تر شبیه یک بازی گروهی است. - جهان اجتماعی و نظم آن تکوینی نیست. - پدیده‌های طبیعی می‌توانند به جهان اجتماعی راه یابند - جهان اجتماعی می‌تواند در جهان طبیعی راه یابد. - جهان طبیعی و جهان ماوراءطبیعی در گستره جهان اجتماعی قرار می‌گیرند.

«پدیده‌های اعتباری»	«پدیده‌های تکوینی»
کنش‌ها و پیامدهای آن‌ها	پدیده‌هایی که انسان آن‌ها را ایجاد نمی‌کند ولی به واسطه‌ی ارتباطی که با زندگی انسان دارند به جهان اجتماعی راه می‌یابند.
کلاس درس	خشکسالی
تیم ورزشی	زلزله
قوانین راهنمایی و رانندگی	سیل
جنگ	آتش‌سوزی در جنگل به واسطه گرما
امر به معروف	طوفان
تشکیل خانواده	رودخانه‌ها

بخش‌هایی از فرهنگ که توسط خانواده انتقال می‌یابند مربوط به زبان، آداب و رسوم، نوع پوشش، عادات رفتاری (شیوه تغذیه، معاشرت) بخشی از هنر و ادبیات و ... می‌باشد. بدیهی است این عناصر فرهنگی توسط مدرسه نیز آموزش داده می‌شود و بخش‌های زبان و تاریخ و ادبیات و هنر توسط مدرسه به صورت رسمی و یک‌نواخت انتخاب می‌یابند.

بله، جهان ماورای طبیعی با ارائه مفاهیمی مانند شناخت خدا و فرشتگان، آرمان‌ها و هنجارها و ارزش‌های زندگی آدمیان را تغییر می‌دهد.

جهان ماوراء طبیعی ← جهان اجتماعی

سنت‌ها و قوانین الهی با انسان‌های شاکر و ناسپاس و جوامع عادل و ظام، یکسان عمل نمی‌کند و همین موجب شکوفایی جوامع انسانی و یا نابودی آن می‌گردد.

بله آلودگی طبیعت و محیط زیست که نتیجه کارهای شتابزده و نابخردانه انسان‌هاست خود دلیل محکمی بر این موضوع است.

بله، زلزله یا خشکسالی با این‌که پدیده‌ای طبیعی‌اند، تأثیرات تعیین‌کننده‌ای در کنش‌های اجتماعی انسان‌ها دارند و برای مقابله با آن‌ها، قواعد خاصی وضع می‌کنند و کنش مناسبی انجام می‌دهند مانند مقاوم‌سازی خانه‌ها و ساختمان‌ها در مقابل زلزله و ساختن سیلوها و انبارهایی برای مقابله با خشکسالی، در مناطقی که آب و هوای خشک دارد، راه‌هایی برای رسیدن به ذخایر زیرزمینی آب ابداع می‌کنند و کشاورزی متناسب با همان آب و هوا را برمی‌گزینند.

هرگاه نتواند فرهنگ خود را حفظ کند یا نتواند آن‌را به نسل بعد منتقل سازد جهان اجتماعی آن فرو می‌ریزد یا دگرگون می‌شود.

جهان اجتماعی با انتقال فرهنگ خود به نسل‌های بعد تداوم می‌یابد که این عمل نه از طریق صفات ارثی بلکه به وسیله‌ی آموزش، تعلیم و تربیت انتقال می‌یابد.

افراد مختلفی عضوند، نقش اعضا توسط بازیکنان تعریف یا پذیرفته می‌شود در زمین فوتبال بازیکنان و تماشاگران آگاهی مشترکی دارند. قواعد بازی را می‌دانند. از عضویت، وظایف و انتظارات یک‌دیگر آگاهند.

عضویت موجودات زنده و نظم آن‌ها تکوینی است ولی جهان اجتماعی و نظم آن اعتباری است.

وجه اشتراک جهان اجتماعی و موجود زنده	دارای اعضای مختلف / ارتباط اعضا با یک‌دیگر / حاکمیت نظم
وجه تفاوت جهان اجتماعی و موجود زنده	جهان موجود زنده تکوینی است. جهان اجتماعی با اراده و آگاهی انسان ساخته می‌شود.